

Besvarelse:

Indledningsvis bemærkes, at begrænsningen i adgangen til at opnå tvangslicens, jfr. § 45, stk. 2, kun vil være nødvendig i tilfælde af dansk tiltræden af Fællesskabets Patentkonvention, og i så fald kan der i øvrigt tages forbehold herimod, jfr. nedenfor.

Art. 47 i Fællesskabets Patentkonvention bestemmer, at tvangslicenser ikke kan meddeles med hensyn til fællesskabspatenter, hvis det af patentet omfattede produkt fremstillet i en kontraherende stat bliver bragt i omsætning i en anden kontraherende stat, for hvilken der er fremsat begæring om sådanne licenser, i tilstrækkelig mængde til at tilfredsstille behovet på vedkommende stats område.

I medfør af art. 82 finder art. 47 tilsvarende anvendelse på nationale patenter.

Art. 89 giver imidlertid enhver kontraherende stat mulighed for at tage forbehold om, at art. 47 og art. 82 ikke skal finde anvendelse inden for dens område på fællesskabspatenter eller europæiske patenter meddelt for, eller på nationale patenter meddelt af den pågældende stat. Forbeholdet kan tages for en periode på højst 10 år.

Fra dansk side vil man kunne tage forbehold i medfør af art. 89, og det kan blive nødvendigt, hvis blot ét andet EF-land tager et sådant forbehold. Ifølge lovforslagets § 2 vil det i så fald kunne bestemmes, at § 45, stk. 2, først træder i kraft på et senere tidspunkt, som vil være afhængigt af, hvornår de pågældende EF-lande tilbagetager deres forbehold.

Indtil der er fuld enighed mellem alle EF-lande, og § 45, stk. 2, kan sættes i kraft, vil Danmark i medfør af § 45, stk. 3, kunne træffe tosidede aftaler med lande såvel inden for som uden for EF om, at udøvelse i disse lande under forudsætning af gensidighed skal sidestilles med udøvelse her i landet.

Spørgsmål 13:

En belysning af balancen mellem produktionstvang og import i henhold til bestemmelsen i § 45, stk. 2, udbedes.

Besvarelse:

Der er først anledning til at understrege, at der efter de gældende regler ikke føres

kontrol med, om patenteret opfindelse udøves her i landet i rimeligt omfang. Konsekvensen af manglende udøvelse er heller ikke, at patentet bortfalder, men alene at der er adgang for den, der ønsker det, til at ansøge om tvangslicens. Denne adgang benyttes relativt sjældent i praksis.

Den indskrænkning i patenthaverens eneret, som tvangslicensmuligheden er udtryk for, har traditionelt haft nationaløkonomisk og beskæftigelsesmæssig begrundelse. Man har herigennem ønsket at hindre, at udlændinge gennem patent blokerede den hjemlige industris udviklingsmuligheder og i stedet afsatte de patentbeskyttede varer på basis af import. Kunne denne fremgangsmåde ikke imødegås, var der i det lange løb fare for en forringelse af det nationale produktionsapparat.

Imidlertid forekommer denne begrundelse ikke holdbar for lande med en omfattende udenrigshandel og med medlemskabet af De europæiske Fællesskaber som baggrund. Heri er et af hovedprincipperne adgangen for varerne til frit at bevæge sig inden for medlemslandene. For at forhindre at patenthavere misbruger patentets geografiske begrænsning som middel til en opdeling af markederne, er der i Fællesskabets Patentkonvention indført det såkaldte »konsumtionsprincip« både for så vidt angår Fællesskabspatenter og nationale patenter, jfr. art. 32 og art. 81. Princippet indebærer, at en patenthaver ikke kan gøre et lands patentregler gældende over for produkter, som han selv eller en trediemand med hans samtykke har markedsført i et andet land. Dette princip betyder, at det ikke er praktisk muligt at oprettholde udøvelsespligten i patentlovgivningen. Baggrunden herfor er følgende:

For en virksomhed, der har patenter i en række lande på en given opfindelse, vil anvendelse af patentet i praktisk produktion i hvert enkelt land enten gennem en licenstagere eller f. eks. et datterselskab kun være mulig, hvis der er sikkerhed for et marked med en lønsom afsætning af produktionen.

En sådan sikkerhed gives ikke, hvis konkurrerende produkter, der er fremstillet på basis af det samme patent i andre lande i kraft af konsumtionsprincippet, frit kan bevæge sig ind i det pågældende land og sælges billigere.